

10. การควบคุมภายใน

10.1 ความเห็นของคณะกรรมการบริษัทเกี่ยวกับความเพียงพอและระบบควบคุมภายในของบริษัท

ในการประชุมคณะกรรมการบริษัทครั้งที่ 2/2555 เมื่อวันที่ 30 มีนาคม 2555 มีคณะกรรมการตรวจสอบ 3 ท่าน เข้าร่วมประชุม (เนื่องจากในขณะนั้นพลอากาศเอกชัยนันท์ ธรรมสุจริต ยังไม่เข้ามาดำรงตำแหน่งในกรรมการตรวจสอบ) ซึ่งคณะกรรมการบริษัทได้ประเมินความเพียงพอของระบบควบคุมภายในของบริษัททั้ง 5 ด้าน ได้แก่ 1) องค์กรและสภาพแวดล้อม 2) การบริหารความเสี่ยง 3) การควบคุมการปฏิบัติงานของฝ่ายบริหาร 4) ระบบสารสนเทศและการสื่อสาร ข้อมูล และ 5) ระบบการติดตาม โดยมีแบบประเมินความเพียงพอของระบบควบคุมภายในที่จัดทำโดยคณะกรรมการบริษัท และได้รับมติจากที่ประชุมคณะกรรมการดังกล่าว พิจารณาตามเอกสารแนบ 3 คณะกรรมการบริษัทมีความเห็นว่า บริษัทมีระบบควบคุมภายในที่เพียงพอและเหมาะสม

บริษัทมีคณะกรรมการตรวจสอบเพื่อทำหน้าที่ในการสอบทานให้บริษัทมีระบบควบคุมภายในและการตรวจสอบภายในที่เหมาะสมและมีประสิทธิภาพ โดยสอบทานร่วมกับผู้สอบบัญชีและผู้ตรวจสอบภายใน รวมทั้งสอบทานการปฏิบัติงานของบริษัทให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ ข้อกำหนดของตลาดหลักทรัพย์ หรือกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจของบริษัท โดยคณะกรรมการตรวจสอบจะมีการประชุมร่วมกันอย่างน้อยทุกไตรมาส ในการพิจารณางบการเงินและการสอบทานให้บริษัทมีการรายงานทางการเงินอย่างถูกต้อง และเปิดเผยข้อมูลอย่างเพียงพอ โดยการประสานงานกับผู้สอบบัญชี และผู้บริหารที่รับผิดชอบ ตลอดจนพิจารณารายการที่เกี่ยวข้องกันหรือรายการที่อาจมีความขัดแย้งทางผลประโยชน์ให้มีการดำเนินการเป็นไปด้วยความถูกต้อง สมเหตุสมผลในการทำรายการ รวมถึงดูแลให้มีการเปิดเผยข้อมูลอย่างครบถ้วน

10.2 ความเห็นเกี่ยวกับระบบควบคุมภายในของผู้สอบบัญชี

จากการตรวจสอบงบการเงินของบริษัทและบริษัทย่อยสำหรับปี 2554 สิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2554 ของสำนักงานปิติเสวี ซึ่งเป็นผู้สอบบัญชีของบริษัท ได้มีข้อสังเกตและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับระบบควบคุมภายในของบริษัท โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อกำหนดขอบเขตการปฏิบัติงานตรวจสอบและวิธีการตรวจสอบให้รัดกุมเหมาะสม เพื่อให้สามารถแสดงความเห็นต่องบการเงินได้อย่างถูกต้อง โดยผู้สอบบัญชีของบริษัทได้พบข้อสังเกตบางประการ สามารถสรุปได้ดังนี้

หัวข้อ	ข้อสังเกต / ข้อเสนอแนะของผู้สอบบัญชี	ความเห็นฝ่ายบริหาร
1. สินทรัพย์ถาวร	<p><u>ข้อสังเกต</u></p> <p>จากการสอบทานประสิทธิภาพการควบคุมภายในเกี่ยวกับสินทรัพย์ถาวรโดยได้เข้าร่วมตรวจนับ (Physical Count) กับฝ่ายบัญชีของบริษัท เพื่อตรวจสอบสภาพการของสินทรัพย์ พบว่าสินทรัพย์อยู่ในสภาพใช้งานได้ และมีตัวตนอยู่จริง ซึ่งพบว่าสินทรัพย์ที่ซื้อหรือได้มาในปี 2549 บางส่วน ได้แก่ อุปกรณ์โรงงานและส่วนเปลี่ยนแทน มีราคาทุนคิดเป็นจำนวนเงินรวม 3.54 ล้านบาท และไม่ได้ติดรหัสสินทรัพย์ไว้ที่ตัวสินทรัพย์ของบริษัท ทั้งนี้การที่</p>	<p>บริษัทมีกำหนดการในการตรวจนับทรัพย์สินประจำปี ในช่วงกลางปี 2555 คาดว่าการดำเนินการติดรหัสสินทรัพย์สำหรับส่วนที่เหลือจะแล้วเสร็จตามกำหนดการดังกล่าว</p> <p>ทั้งนี้ ปัจจุบัน บริษัทได้ดำเนินการติดรหัสสินทรัพย์ทั้งหมดแล้ว</p>

หัวข้อ	ข้อสังเกต / ข้อเสนอแนะของผู้สอบบัญชี	ความเห็นฝ่ายบริหาร
	<p>สินทรัพย์บางส่วนไม่ได้ตีตราห้สไว้ที่ตัวสินทรัพย์ ก่อให้เกิดความเสี่ยงในการระบุทางกายภาพของสินทรัพย์ การควบคุมตำแหน่งของสินทรัพย์ในกรณีที่มีการเคลื่อนย้ายหรือการสูญหายของสินทรัพย์ ทำให้การติดตามทำได้ยากและเกิดความสับสนซึ่งมีผลกระทบต่อความครบถ้วนถูกต้องของสินทรัพย์</p> <p><u>ข้อเสนอแนะ</u></p> <p>บริษัทควรจัดให้มีการตีตราห้สไว้ที่ตัวทรัพย์สินให้ครบถ้วนเพื่อสำรวจความมีอยู่จริงของทรัพย์สิน และกำหนดให้มีการสำรวจทรัพย์สินเป็นประจำทุกปี อย่างสม่ำเสมอเพื่อให้มีประสิทธิภาพการควบคุมภายในที่ดี</p>	
2. ลูกหนี้การค้า	<p><u>ข้อสังเกต</u></p> <p>จากการสอบทานจำนวนวงเงินสินเชื่อที่กำหนดให้กับลูกค้าขายเชื่อแต่ละรายของบริษัท ณ วันที่สอบทาน พบว่าบริษัทยังไม่มีข้อกำหนดนโยบาย และการควบคุมการให้สินเชื่อแก่ลูกค้า บริษัทจึงควรมีการกำหนดหลักเกณฑ์การพิจารณาสินเชื่อสำหรับลูกค้าขายเชื่อทุกราย และทบทวนวงเงินสินเชื่อที่ให้กับลูกค้าเพื่อให้เป็นไปตามระบบควบคุมภายในที่ดีและป้องกันความเสี่ยงด้านสินเชื่อ</p> <p><u>ข้อเสนอแนะ</u></p> <p>บริษัทควรจัดให้มีนโยบายการให้สินเชื่อเป็นลายลักษณ์อักษรเพื่อเป็นแนวปฏิบัติสำหรับการกำหนดวงเงินสินเชื่อที่อนุมัติให้กับลูกค้าแต่ละราย เพื่อให้เหมาะสมกับข้อมูลของลูกค้าแต่ละรายในปัจจุบัน โดยพิจารณาจากสถานะทางการเงินปัจจุบัน ประกอบกับข้อมูลการชำระหนี้ของลูกค้าในอดีต</p>	<p>บริษัทประกอบกิจการโดยแบ่งออกเป็น 4 ส่วนดังนี้</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ส่วนงานการขายน้ำมันไบโอดีเซล ซึ่งลักษณะสินค้ามีความผันผวนด้านราคาสูง การบริหารสินเชื่อในรูปแบบวงเงินไม่เหมาะสมกับลักษณะของธุรกิจ ทั้งนี้ โดยปกติฝ่ายขายจะดำเนินการนำเสนอข้อมูลในรายละเอียดของสัญญา เช่น ระยะเวลา และปริมาณขายต่อคณะกรรมการบริหารทุกครั้งก่อนจะดำเนินการกับลูกค้า ซึ่งจากข้อมูลเหล่านั้น คณะกรรมการบริหารก็จะสามารถมองเห็นถึงความเสี่ยงของบริษัท ณ เวลาใดเวลาหนึ่งตามสัญญา ร่วมกับการวิเคราะห์สถานะทางการเงินของลูกค้า ซึ่งโดยส่วนใหญ่เป็นผู้ค้าน้ำมันรายใหญ่ของอุตสาหกรรมเช่น ปตท. เอสโซ่ เชฟรอน ซึ่งการบริหารสินเชื่อในรูปแบบดังกล่าว ฝ่ายบริหารเชื่อมั่นว่ามีความเหมาะสมแล้วกับลักษณะการประกอบธุรกิจของบริษัท เนื่องจากหากกำหนดเป็นวงเงินไว้แล้วราคาสินค้ามีการปรับตัวสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญ อาจทำให้บริษัทไม่สามารถส่งสินค้าให้ครบตามสัญญาได้ 2. ส่วนงานการขายกลีเซอรินบริสุทธิ์ โดยการขายส่งออก มีเงื่อนไขการจ่ายชำระผ่านระบบธนาคาร (L/C) ฝ่ายบริหารประเมินว่าเงื่อนไขการขายมีลักษณะเทียบเท่ากับการขายเงินสด จึงไม่ได้มีการกำหนดวงเงินสินเชื่อใดๆ 3. ส่วนงานการขายน้ำมันดีเซลหมุนเร็ว ซึ่งมีเงื่อนไข

หัวข้อ	ข้อสังเกต / ข้อเสนอแนะของผู้สอบบัญชี	ความเห็นฝ่ายบริหาร
		การขายเป็นเงินสด ฝ่ายบริหารจึงไม่ได้พิจารณา กำหนดวงเงินสินเชื่อใดๆ 4. ส่วนงานการขายก๊าซปิโตรเลียมเหลว ซึ่งเงื่อนไขการขายจะมีการวางเงินประกันจากนายหน้าเต็มจำนวนที่มีการสั่งซื้อ ฝ่ายบริหารประเมินว่าเงื่อนไขการขายมีลักษณะเทียบเท่ากับการขายเงินสด จึงไม่ได้มีการกำหนดวงเงินสินเชื่อใดๆ อย่างไรก็ตาม สำหรับธุรกิจการขายก๊าซปิโตรเลียมเหลว ที่ประชุมคณะกรรมการบริษัทครั้งที่ 2/2555 เมื่อวันที่ 30 มีนาคม 2555 ได้มีมติอนุมัติการเลิกดำเนินกิจการขายผลิตภัณฑ์ก๊าซปิโตรเลียมเหลวภายในสิ้นเดือนเมษายน 2555 เพื่อให้บริษัทมุ่งเน้นการจำหน่ายไบโอดีเซล ซึ่งเป็นผลิตภัณฑ์หลักของบริษัทเป็นสำคัญ

10.3 ความเห็นเกี่ยวกับระบบควบคุมภายในของผู้ตรวจสอบภายใน

บริษัทได้แต่งตั้ง บริษัท สอบบัญชีธรรมนิติ จำกัด เพื่อทำหน้าที่ตรวจสอบและวางแผนระบบควบคุมภายในของบริษัท เพื่อให้เกิดความมั่นใจว่าบริษัทมีการกำหนดนโยบายและวิธีการปฏิบัติในแต่ละระบบงาน เพื่อใช้เป็นแนวทางในการกำหนดแผนการประเมินความเสี่ยงของระบบการควบคุมภายใน ซึ่งผู้ตรวจสอบภายในของบริษัทได้นำเสนอรายงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้องให้คณะกรรมการตรวจสอบและผู้บริหารบริษัทเพื่อใช้ประโยชน์ในการกำกับดูแลกิจการ

ทั้งนี้ ตามรายงานการตรวจสอบภายในฉบับล่าสุด ครั้งที่ 4/2555 เมื่อวันที่ 20 กันยายน 2555 ซึ่งจัดทำโดยบริษัท สอบบัญชีธรรมนิติ จำกัด ในฐานะผู้ตรวจสอบภายในของบริษัท ได้ดำเนินการติดตามการดำเนินการเพื่อปรับปรุงและ/หรือ แก้ไขในระบบการควบคุมภายในของบริษัท ตามประเด็นที่ผู้ตรวจสอบภายในได้รายงานไว้ในรายงานการตรวจสอบภายในครั้งที่ 2- 4 ประจำปี 2554 [ประกอบด้วย การตรวจสอบในกระบวนการจัดซื้อจัดจ้าง (ครั้งที่ 2/2554) การก่อสร้างโรงงานส่วนขยายตามแผนการลงทุน (ครั้งที่ 3/2554) กระบวนการซ่อมเครื่องจักรและงานระบบต้นกำเนิด (ครั้งที่ 4/2554)] และครั้งที่ 1-3 ประจำปี 2555 [ประกอบด้วย การตรวจสอบใน ระบบงานขาย (ครั้งที่ 1/2555) กระบวนการผลิต และการควบคุมคุณภาพ (ครั้งที่ 2/2555) คลังสินค้า (ครั้งที่ 3/2555)]

ซึ่งจากการปฏิบัติงานติดตามผลการตรวจสอบดังกล่าว พบว่าโดยส่วนใหญ่แต่ละฝ่ายงานที่เกี่ยวข้องได้ดำเนินการปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะเรียบร้อยแล้ว และยังมีบางส่วนที่อยู่ระหว่างดำเนินการ ซึ่งคาดว่าจะดำเนินการแล้วเสร็จภายในเดือนตุลาคม ปี 2555 โดยรวมสรุปได้ว่าแต่ละฝ่ายงานและ/หรือแต่ละกระบวนการปฏิบัติงานมีกระบวนการบริหารจัดการซึ่งมีระบบการควบคุมภายในที่เพียงพอและมีประสิทธิผลที่จะสนับสนุนการปฏิบัติงานให้บรรลุวัตถุประสงค์ตามที่กำหนดได้

โดยการปรับปรุงและแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้ตรวจสอบภายใน จากรายงานผลการตรวจสอบตั้งแต่ครั้งที่ 2 - 4/2554 และครั้งที่ 1 - 3/2555 มีจำนวนทั้งสิ้น 30 ข้อ ซึ่งฝ่ายบริหารได้พิจารณาอนุมัติให้นำไปดำเนินการปรับปรุงแก้ไข และจากการติดตามการดำเนินการปรับปรุงแก้ไขของผู้ตรวจสอบภายในครั้งที่ 4/2555 สรุปได้ว่าข้อเสนอแนะที่มีการปรับปรุงแก้ไขเรียบร้อยแล้วจำนวน 26 ข้อ (คิดเป็นร้อยละ 87 ของทั้งหมด) และอยู่ระหว่างดำเนินการ จำนวน 4 ข้อ (คิด

เป็นร้อยละ 13 ของทั้งหมด) ซึ่งมีรายละเอียดของการติดตามของการดำเนินการในระบบควบคุมภายในที่ยังอยู่ระหว่างการดำเนินการจำนวน 4 ข้อ ดังนี้

เรื่องที่ติดตาม	ระดับความเสี่ยง	ผลการติดตาม	กำหนดการแก้ไข
1. กระบวนการจัดซื้อจัดจ้าง			
1) ฝ่ายจัดซื้อและจัดส่ง ควรพิจารณาให้เจ้าหน้าที่จัดซื้อ (โรงงาน) ใช้งานโปรแกรม Express โดยจัดทำใบสั่งซื้อ และบันทึกการรับของ เพื่อความรวดเร็วในการปฏิบัติงาน	ต่ำ	1. อยู่ระหว่างการพัฒนาโปรแกรม Microsoft Dynamic AX เข้ามาใช้ในการดำเนินงาน เพื่อความต่อเนื่องในการนำข้อมูลมาจัดทำใบสั่งซื้อ 2. กำหนดให้เจ้าหน้าที่จัดซื้อ (โรงงาน) จัดทำใบสั่งซื้อ และส่งให้ฝ่ายจัดซื้อ (สำนักงานใหญ่) เพื่อนำเสนอให้ผู้มีอำนาจลงนามอนุมัติใบสั่งซื้อตามระเบียบ และนำมาจัดทำใบสั่งซื้อ กรณีเร่งด่วนเจ้าหน้าที่จัดซื้อ (โรงงาน) จัดทำใบสั่งซื้อ และสแกนส่งผ่านทางอีเมล เพื่อให้ผู้มีอำนาจลงนามอนุมัติ และก่อนนำมาจัดทำใบสั่งซื้อตามขั้นตอนที่กำหนด	เมื่อใช้งานโปรแกรม MS-Dynamic AX
2. การควบคุมคลังสินค้า			
1) ฝ่ายควบคุมคุณภาพ ควรทบทวนวิธีปฏิบัติงานจริงที่ยังไม่เป็นไปตามข้อกำหนด และ/หรือปรับปรุงข้อกำหนดการปฏิบัติงานให้เกิดความเหมาะสมในการกำหนดผู้รับผิดชอบในการจัดทำและลงนามอนุมัติใบรับรองคุณภาพผลิตภัณฑ์ (Certificate of Analysis: COA) กรณีหลังเวลาการปฏิบัติงาน (ตั้งแต่ 20:00 น. เป็นต้นไป)	กลาง	1. จากการสอบถามผู้อำนวยการฝ่ายทรัพยากรบุคคล พบว่า ที่ประชุมคณะกรรมการบริหาร ครั้งที่ 9/2555 เมื่อวันที่ 14 กันยายน 2555 มีการหารือและสรุปผู้รับผิดชอบในการลงนามจัดทำและอนุมัติ ใบรับรอง คุณภาพผลิตภัณฑ์ (Certificate of Analysis: COA) ในกรณีหลังเวลาการปฏิบัติงาน โดยกำหนดให้นักเคมี ลงนามในชื่อผู้จัดทำและอนุมัติ COA และจะจัดทำประกาศให้พนักงานทราบหลังจากที่มีการอนุมัติรายงานการประชุมคณะกรรมการบริหาร ครั้งที่ 9/2555	ภายหลังจากอนุมัติรายงานการประชุมคณะกรรมการบริหาร ครั้งที่ 9/2555
2) ควรพิจารณาให้แผนกห้องชั่ง มีการใช้งานระบบสารสนเทศคอมพิวเตอร์ Express ในการจัดทำใบส่งของ/ใบกำกับสินค้า เพื่อบันทึกข้อมูลในระบบ และส่งข้อมูลให้ฝ่ายขายนำไปจัดทำใบกำกับภาษี	ต่ำ	1. อยู่ระหว่างการพัฒนาระบบสารสนเทศคอมพิวเตอร์ เพื่อให้รองรับการปฏิบัติงานดังกล่าว โดยแผนกห้องชั่งจัดทำใบส่งของ/ใบกำกับสินค้าลงในโปรแกรม Microsoft Excel ตามวิธีการเดิม 2. กำหนดให้เจ้าหน้าที่แผนกห้องชั่งจัดทำใบส่งของ/ใบกำกับสินค้าโดยระบุชื่อลูกค้า น้ำหนักของผลิตภัณฑ์ และข้อมูลรถขนส่ง และจัดส่งเอกสารให้ฝ่ายขายนำมาใช้ในการจัดทำใบกำกับภาษี	เมื่อใช้งานโปรแกรม MS-Dynamic AX

เรื่องที่ติดตาม	ระดับความเสี่ยง	ผลการติดตาม	กำหนดการแก้ไข
3) ควรกำหนดให้แผนกคลังพัสดุและรับจ่ายสินค้า บันทึกประวัติรับ – จ่ายวัสดุดิบ/สารเคมีในระบบสารสนเทศคอมพิวเตอร์ Express และฝ่ายบัญชีตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลก่อนนำไปบันทึกบัญชี	ต่ำ	<ol style="list-style-type: none"> อยู่ระหว่างการพัฒนาระบบสารสนเทศคอมพิวเตอร์ เพื่อให้รองรับการปฏิบัติงานดังกล่าว โดยแผนกคลังพัสดุบันทึกประวัติรับ – จ่ายวัสดุดิบ/สารเคมีลงใน Stock Card (โปรแกรม Microsoft Excel) ตามวิธีการเดิม กำหนดให้เจ้าหน้าที่แผนกคลังพัสดุ รับ – จ่ายและห้องซั่ง นำส่งเอกสารการรับ – จ่ายให้ฝ่ายบัญชี บันทึกประวัติการรับ – จ่ายวัสดุดิบ/สารเคมีลงในโปรแกรม Express 	เมื่อใช้งานโปรแกรม MS-Dynamic AX

หมายเหตุ – ระดับความเสี่ยง คือ

- สูง : สำหรับรายการที่มีระดับความเสี่ยงสูงจะเป็นรายการที่ไม่มีระบบการควบคุมภายใน หรือการปฏิบัติงานไม่เป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่ได้กำหนดไว้ ซึ่งอาจมีผลทำให้ องค์กรมีความเสี่ยงสูงต่อความเสียหายทางการเงิน ด้านการปฏิบัติงาน และ/หรือ ภาพลักษณ์ขององค์กร ในสถานการณ์เช่นนี้ ฝ่ายบริหารจัดการควรกำหนดแผนงานปฏิบัติ (Action Plan) ในการปรับปรุงแก้ไขเพื่อควบคุมความเสี่ยงหรือจุดอ่อนดังกล่าว ตลอดจนกำกับดูแลให้เป็นไปตามแผนงาน โดยให้แล้วเสร็จภายใน 3 เดือน
- กลาง : สำหรับรายการที่มีความเสี่ยงปานกลาง ควรกำหนดให้มีการปรับปรุงระดับการควบคุมภายในให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลยิ่งขึ้น ทั้งทางด้านระบบปฏิบัติการ ความเชื่อถือได้ของรายงานทางบัญชี การปฏิบัติตามกฎหมายและข้อบังคับ ตลอดจนปรับปรุงแก้ไขการปฏิบัติงาน ในสถานการณ์เช่นนี้ ฝ่ายบริหารจัดการควรดำเนินการปรับปรุงแก้ไขให้แล้วเสร็จภายใน 6 เดือน
- ต่ำ : สำหรับรายการที่มีความเสี่ยงต่ำจะเป็นรายการที่มีการควบคุมภายในโดยรวมมีประสิทธิภาพ ถึงแม้จะพบว่ามีข้อบกพร่องอยู่บ้าง ซึ่งการปรับปรุงรายการดังกล่าวจะพิจารณาในเชิงประสิทธิภาพ โดยควรกำหนดให้แล้วเสร็จภายใน 12 เดือน